

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра публічного управління, адміністрування
та міжнародної економіки**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D Бізнес, адміністрування та право
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D4 Публічне управління та адміністрування
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Механізми публічного управління та адміністрування. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування, другий (магістерський) рівень вищої освіти. Розробник В.І. Панасюк. Біла Церква: БНАУ, 2025. 33 с.

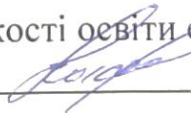
Розробник: В.І. Панасюк, канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
(Протокол № 16 від 23.06. 2025 р.)

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування
та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Схвалено групою зі змісту та якості освіти економічного факультету
(Протокол № 6 від 26.06.2025 р.)

Голова групи зі змісту та якості освіти економічного факультету
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D4 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	7
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
7.1. Лекції	9
7.2. Практичні заняття	15
7.3. Самостійна робота	16
7.4. Орієнтовна тематика ІНДЗ	20
7.5. Орієнтовна тематика курсових робіт	23
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	25
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	26
10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	26
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	27
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	28
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	28

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Механізми публічного управління та адміністрування» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 години (лекції – 14, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 78 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право	Обов’язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: D4 Публічне управління та адміністрування	1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – відповідно до рекомендованого списку		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Лекції</i>	
		14 год	6 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28 год.	6 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		78 год	108 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Метою вивчення дисципліни «Механізми публічного управління та адміністрування» є набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо формування й забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування, спрямованих на розв’язання складних задач і проблем суспільного значення та сталий розвиток.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Механізми публічного управління та адміністрування» базується на знаннях дисциплін вивчених за ОПП «Публічне управління та адміністрування» бакалаврського рівня.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D4 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 03. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК 07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК 02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК 03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК 04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати

ефективні комунікації з ними.

СК 06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК 07. Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК 08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК 11 Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо реалізації проектів та програми сталого розвитку, агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН 02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН 06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

РН 13. Уміти здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність щодо аналізу формування та реалізації публічної політики із забезпечення сталого розвитку, передусім, агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад, з впровадженням на регіональному та місцевому рівнях пріоритетних національних і міжнародних проектів, програм і економічних моделей сталого розвитку та адаптацією їх до місцевих умов.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

Змістовий модуль 1.

Наукові засади формування і функціонування механізмів публічного управління та адміністрування

Тема 1.1. Історія, теорія та доктрини публічного управління та адміністрування.

Тема 1.2. Сутність, класифікація та особливості формування механізмів публічного управління та адміністрування

Тема 1.3. Механізми публічного управління різних рівнях урядування

Тема 1.4. Особливості механізмів управління та діяльності територіальних громад в умовах воєнного стану

Тема 1.5. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного управління

Тема 1.6. Алгоритми підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень

Змістовий модуль 2.

Технології забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування

Тема 2.1. Технології планування нормотворчості в Україні

Тема 2.2. Механізм розроблення стратегій, програм та проєктів в публічному управлінні. Стратегія сталого розвитку сільських територій. Вплив воєнного стану на політику сталого розвитку.

Тема 2.3. Методологія вироблення публічної політики

Тема 2.4. Антикорупційна діяльність та етика у сфері публічного управління та адміністрування

Тема 2.5. Результативність та ефективність механізмів публічного управління та адміністрування

Тема 2.6. Соціальна та економічна складові механізмів публічного управління та адміністрування

Тема 2.7. Інновації, комунікативні технології і цифровізація як складові механізму публічного управління та адмініструванні

Змістовий модуль 3.

Курсова робота

Тема 3.1. Курсова робота з дисципліни «Механізми публічного управління та адміністрування»

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	п	ІНДЗ	СРС		л	п	ІНДЗ	СРС
Змістовий модуль 1.										
Наукові засади формування і функціонування механізмів публічного управління та адміністрування										
Тема 1.1	10	2	2	5	1	10	2	-	-	8
Тема 1.2	7	1	2		4	7	-	1	-	6
Тема 1.3.	7	1	2		4	7	1	-	-	6
Тема 1.4	7	1	2		4	7	1	-	-	6
Тема 1.5	7	1	2		4	7	-	1	-	6
Тема 1.6	7	1	2		4	7	-	-	-	7
Разом за ЗМ 1	45	7	12	5	21	45	4	2	-	39
Змістовий модуль 2.										
Технології забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування										
Тема 2.1	7	1	2	1	3	7	-	-	-	7
Тема 2.2	7	1	2	1	3	7	-	1	-	6
Тема 2.3	7	1	2	1	3	7	-	1	-	6
Тема 2.4	6	1	2	1	2	6	1	-	-	5
Тема 2.5	6	1	2	1	2	6	1	-	-	5
Тема 2.6	6	1	2		3	6	-	1	-	5
Тема 2.7	6	1	2		3	6	-		-	6
Разом за ЗМ 2	45	7	14	5	19	45	2	3	-	40
Змістовий модуль 3.										
Курсова робота										
Тема 3.1	30		2		28	30		1	-	29
Разом за ЗМ 3	30		2		28	30		1	-	29
Всього годин	120	14	28	10	68	120	6	6	-	108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ІНДЗ – індивідуальні науково-дослідні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Наукові засади формування і функціонування механізмів публічного управління та адміністрування	
Тема 1.1. Історія, теорія та доктрини публічного управління та адміністрування. Історичні детермінанти формування в Україні системи публічного управління та адміністрування. Джерела управлінської думки у період феодалізму та становлення капіталізму. Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст. Формування альтернативних структур влади й управління в 1917 р. та проблема їх легітимації. Практика управління в УНР і ЗУНР. Особливості державного управління в Радянській Україні. Декларація про державний суверенітет України та її основні положення. Проголошення незалежності України. Етапи розвитку публічної влади незалежної України. Реформування центральних і місцевих органів влади. Зміни в публічній сфері у 2022р. у воєнний та поствоєнний періоди. Тенденції і стратегічні напрями розвитку спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Понятійно-категоріальний апарат публічного управління та адміністрування. Предметна сфера та методологічна основа публічного управління та адміністрування. Співвідношення управління та адміністрування. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Еволюція державно-управлінських теорій. Класичні та сучасні школи управління, їх представники. Особливості сучасних підходів до вивчення публічного управління в ЄС, США, Японії. Ідеї управління суспільством і країною. Теорії управління суспільством і країною. Концепція раціонального вибору та “новий менеджеризм”. Інституціональні концепти реформування публічного управління в Україні. Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Основні напрями державної політики національної безпеки. Концепція національної безпеки. <i>Воєнна доктрина держави. Основні засади забезпечення міжнародної та національної безпеки.</i>	2
Тема 1.2. Сутність, класифікація та особливості формування механізмів публічного управління та адміністрування Публічна сфера як сукупність економічної, соціальної, політичної, духовної складових. Сутність і класифікація механізмів публічного управління та адміністрування. Особливості формування механізмів публічного управління та адміністрування. Економічні, правові, політичні та інші механізми публічного управління. Адміністративні й організаційні механізми публічного	1

адміністрування. Механізми публічного управління щодо розвитку соціальних відносин, процесів соціальної мобільності. Механізми управління з розвитку соціально-трудова відносин. Механізми управління щодо розвитку етнонаціональних відносин. Механізми регулювання економічного й соціального розвитку регіонів, сільських територій, територіальних громад. Загальний алгоритм формування і застосування механізму публічного управління та адміністрування. Ідентифікація та попередження ризиків у публічному управлінні та адмініструванні.	
Тема 1.3. Механізми публічного управління різних рівнях урядування Державноуправлінські реформи та їх роль у розвитку суспільства. Сучасні підходи до реформування державного управління в Україні. Напрями державноуправлінських реформ. Сутність, структура та принципи регіонального управління. Інституційні, економічні, соціальні, історико-духовні та інші складові механізму регіонального управління. Секторне управління. Система органів публічної влади. Розмежування повноважень керівників місцевих державних адміністрацій та центральних органів виконавчої влади. Запровадження громадсько-публічної парадигми місцевого самоврядування. Форми і методи прогнозування регіонального розвитку. Програмно-цільовий підхід до вирішення проблем розвитку регіонів. Сучасні кейс-методи в реалізації міжнародних освітніх програм професійного розвитку фахівців публічного управління: стан проблем та кращі практики.	1
Тема 1.4. Особливості механізмів управління та діяльності територіальних громад в умовах воєнного стану Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Зміна ролі місцевого самоврядування <i>в умовах воєнного стану</i>. Основні аспекти адміністративної реформи. Концепції децентралізації та деконцентрації влади. Оцінювання результатів реформ. Європейський досвід проведення адміністративного реформування. Наукове забезпечення адміністративної реформи. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Особливості здійснення місцевого самоврядування <i>в умовах воєнного стану</i>. Інститути безпосередньої демократії. Вибори до органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення. Моделі взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування.	1
Тема 1.5. Громадянське суспільство як суб'єкт механізму публічного управління	1

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства. Суб'єкти взаємодії органів публічної влади з громадою. Місце і роль громадських організацій у публічному управлінні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Волонтерство в умовах воєнного стану. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави. Сприяння розвитку громадянського суспільства. Планування та проведення консультацій з громадськістю. Дослідження громадської думки та позицій. Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики. Закон України «Про звернення громадян». Роз'яснювальна робота та висвітлення діяльності. Діяльність консультативно-дорадчих органів. Проведення громадських експертиз діяльності. Реалізація міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд».	
Тема 1.6. Алгоритми підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Технологічна схема прийняття управлінських рішень (механізмів публічного управління та адміністрування). Виявлення та діагностика проблемних ситуацій. «Дерево рішень» та інші методи аналізу і пошуку рішень. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування. Вибір кращої з альтернатив. Місце моделі раціонального прийняття рішень серед інших моделей прийняття управлінських рішень. Роль конкуренції та співпраці в процесі прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Процеси прийняття політичних рішень. Організація виконання рішень. Моніторинг та оцінювання управлінських рішень.	1
Разом за змістовий модуль 1	7
Змістовий модуль 2. Технології забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування	
Тема 2.1. Технології планування нормотворчості в Україні Типи нормативно-правових актів органів публічної влади. Виявлення суспільно значущих проблем, що підлягають правовому регулюванню. Аналіз реальних умов, факторів та обставин у процесі розроблення нормативно-правових актів. Врахування часу на підготовку проектів нормативно-правових актів. Технології багатфакторного аналізу при плануванні нормотворчості. Міжвідомчі та внутрішньо-урядові консультації, подання на розгляд проекту закону парламентом. Комплексне планування нормотворчості. Особливості нормотворчості органів центральної публічної влади. Загальні вимоги до процедур розроблення правових документів. Розроблення проектів нормативно-правових актів.	1

Взаємодія заінтересованих сторін у процесі розроблення проєктів нормативно-правових актів. Вимоги до виконавців. Процедури прийняття нормативно-правових актів.	
Тема 2.2. Механізм розроблення стратегій, програм та проєктів в публічному управлінні. Стратегія сталого розвитку сільських територій. Вплив воєнного стану на політику сталого розвитку. Законодавчі та нормативно-правові засади реалізації стратегічного підходу в публічному управлінні. Сутність та методологія стратегічного планування. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України». Стратегія сталого розвитку. Вплив <i>воєнного стану</i> на політику сталого розвитку. Стратегія сталого розвитку сільських територій. Узгодження стратегічного і бюджетного планування. Етапи розробки стратегії. Сутність програмно-цільового управління. Закон України «Про державні цільові програми». Визначення державної цільової програми. Види програм. Мета та основні умови. Класифікація. Методико-технологічна схема розроблення програм. Державний замовник. Місце і роль програм в системі планування та прогнозування економічного та соціального розвитку України. Основні стадії розроблення та виконання. <i>Стратегія сталого розвитку України. Стратегія сталого розвитку сільських територій, екологічна складова. Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 р.</i>	1
Тема 2.3. Методологія вироблення публічної політики Зміст, мета та завдання аналізу політики. Етапи аналізу публічної політики: визначення проблеми, розробка альтернативних варіантів політики, визначення критеріїв оцінки варіантів політики, оцінка та порівняння альтернативних варіантів. Вироблення рекомендацій. Види документів з аналізу публічної політики. Політична пропозиція. Моніторинг публічної політики. Типи показників (індикаторів) моніторингу. Вимоги до визначення критеріїв і показників. Етапи проведення моніторингу. Конфлікти та кризи в публічній політиці та управлінні. Структура та процес управління конфліктом. Організаційні та управлінські конфлікти. Конфлікти у прийнятті рішень та переговорні процеси. Кризи в публічному управлінні. Оцінювання впливу політики.	1
Тема 2.4. Антикорупційна діяльність та етика в системі публічного управління та адміністрування Поняття корупції та корупційних дій. Види корупції. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони "підвищеного" ризику проявів корупції. Базові нормативно-правові акти антикорупційної діяльності України. Фактори запобігання	1

проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний. Розробка і координація впровадження Антикорупційної стратегії. Державна антикорупційна програма. Антикорупційна експертиза. Професійна етика публічних службовців. Мораль і корупція. Етична оцінка корупції. Етичні аспекти та корупційні ризики у діяльності державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування. Практика формування іміджу та професійної етики публічних службовців України в умовах змін в системі державного управління та проведення реформи децентралізації. Міжнародні стандарти поведінки публічних службовців. Норми та стандарти поведінки державних службовців. Інституційні механізми підтримки етики державного службовця.	
Тема 2.5. Результативність та ефективність механізмів публічного управління та адміністрування Поняття результативності та ефективності механізму публічного управління та адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного управління та адміністрування. Критерії результативності та ефективності. Вимір результативності та ефективності публічного управління та адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного управління та адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм. Управління організаційними, людськими, фінансовими, інформаційними, науковими ресурсами у публічному адмініструванні. Системи ключових показників ефективності діяльності (KPI) та їх оцінки. Міжнародні стандарти якості в органах публічної влади.	1
Тема 2.6. Соціальна та економічна складові механізмів публічного управління та адміністрування Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів. Публічне управління у сфері науки, культури та мистецтва. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів. Оцінювання ефективності реалізації соціальної політики. Соціальна та демографічна безпека держави. Соціальні інтереси суспільства. Посилення взаємозумовленості соціальної, демографічної та економічної складових розвитку. Формування та розвиток сучасної економічної системи. Функції публічного управління у сфері економіки. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства, влади та бізнесу. Публічно-приватне	1

партнерство. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища. Антимонопольна діяльність. Забезпечення добросовісної конкуренції. Основні напрями державного регулювання економіки	
Тема 2.7. Інновації, комунікативні технології і цифровізація як складові механізму публічного управління та адміністрування Поняття та типологія інновацій. Специфічний зміст інновації публічного управління та адміністрування. Типові зміни за І. Шумпетером. Закон України «Про інноваційну діяльність». Законодавчі та нормативно-правові засади вироблення і запровадження інновацій у системі врядування. Поняття інноваційного продукту. Поняття інноваційного проєкту. Поняття інноваційної інфраструктури. Особливості інноватизації діяльності публічних установ. Технології інноватизації публічного адміністрування. Маркетингові і бенчмаркінгові технології, новітні соціологічні та соціальні технології, методика форсайту. Методи пошуку нових рішень. Поняття спілкування та комунікації. Формальні та неформальні комунікації. Основні типи комунікацій. Комунікативні технології. Розвиток лідерства. Функції та завдання лідера. Нові моделі лідерства. Лідерські здібності для успіху в цифровому світі. Засади та концепція електронного урядування. Міжнародна ініціатива «Партнерство «Відкритий уряд». Основи діджиталізації. Основні принципи цифрового урядування. Основні цілі та стратегічні завдання розвитку цифрового врядування в Україні. Вимоги, підходи та організаційно-технічні концепції впровадження електронного уряду. Системно-технічні служби електронного урядування. Віртуальний уряд. Віртуальна міська рада. Цифрові управлінські послуги. Електронна демократія.	1
Разом за змістовий модуль 2	7
Змістовий модуль 3. Курсова робота	
Тема 3.1. Курсова робота з дисципліни «Механізми публічного управління та адміністрування» Загальний порядок організації виконання курсової роботи та вимоги щодо вибору теми. Актуальність та визначення теми у сфері публічного управління та адміністрування. Теоретичне обґрунтування теми. Дослідницький характер написання курсової роботи. Вибір елементів дослідження, особливості дослідження в публічній сфері, кількісний аналіз та емпіричні методи дослідження, систематизація та методів, поглядів і підходів, формування власного бачення вирішення зазначених у роботі проблемних питань. Порівняльний аналіз досліджуваної теми у вітчизняній та зарубіжній практиці. Розробка пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення	

положень. Норми орфографії української мови та методичні рекомендацій щодо написання та оформлення курсової роботи.	
Разом за змістовий модуль 3	
Всього	14

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>		
Наукові засади формування і функціонування механізмів публічного управління та адміністрування		
1	Історичні детермінанти формування в Україні системи публічного управління та адміністрування. Теорії публічного управління	2
2	Предмет і методологічна основа формування механізмів публічного управління	2
3	Державноуправлінські реформ та їх роль у реформуванні суспільства	2
4	Місьцеве самоврядування та муніципальна публічна влада	2
5	Формування громадянського суспільства та взаємодія з громадськістю	2
6	Алгоритми підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень	2
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>		12
<i>Змістовий модуль 2.</i>		
Технології забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування		
7	Процедура багатофакторного аналізу при плануванні нормотворчості	2
8	<i>Вироблення стратегій розвитку агросфери, соціо-екологічний аспект.</i>	2
9	Методика реалізації цільових програм та проектних технологій в системі публічного адміністрування. Технології підготовки управлінської документації.	2
10	Підвищення ефективності системи запобігання і протидії корупції. Запобігання корупції у пріоритетних сферах. Забезпечення невідворотності відповідальності за корупцію. Розробка і координація впровадження Антикорупційної стратегії. Антикорупційна експертиза. Розгляд кейсових завдань, типових ситуацій. Визначення рівня типових корупційних ризиків. Тести на виявлення конфлікту інтересів.	2
11	Результативність та ефективність публічного адміністрування	2

12	Сучасні інноваційні технології в системі публічного управління та адміністрування.	2
13	Комунікативні технології і цифровізація в публічному управлінні та адмініструванні.	2
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>		14
<i>Змістовий модуль 3.</i> Курсова робота		
14	Підготовка курсової роботи з дисципліни «Механізми публічного управління та публічного адміністрування»	2
<i>Разом за змістовий модуль 3</i>		2
Всього		28

7.3. Самостійна робота

Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i> Наукові засади формування і функціонування механізмів публічного управління та адміністрування	
Джерела управлінської думки (4-е тис. до н.е. – V ст.). управлінська думка у період феодалізму, генезису та становлення капіталізму (V ст. – XIX ст.). Організація влади і здійснення управління у Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій: суть, характерні ознаки та особливості. Органи управління самоврядної України та організація управління в самоврядних містах. Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст. Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку XIX ст. і її вплив на місцеве управління. Реформи місцевого управління у другій половині XIX ст. Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління. Формування альтернативних структур влади й управління в 1917 р. та проблема їх легітимації. Тимчасовий уряд і його структури на місцях. Реформування місцевого управління. Українська Центральна Рада і Генеральний секретаріат як органи влади. Організація державного управління в Україні за Гетьманату. Практика управління в УНР і ЗУНР. Особливості державного управління в Радянській Україні. Особливості правового регулювання державного управління. Конституції УРСР 1919; 1929; 1937 і 1978 років. Суперечливість радянських владно-управлінських реформ. Декларація про державний суверенітет України та її основні положення. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року.	1
Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування.	4

Основні підходи до розуміння технології управління та публічного адміністрування. Методологічні основи технології управління. Поняття та напрями розробки технології управління. Принципи розробки технології управління, їх характеристика. Класифікація основних технологічних документів та їх характеристика. Порядок складання основних технологічних документів. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна. Особливості формування схеми технології публічного адміністрування на рівні держави та на регіональному рівні. Види та характеристика систем технологій публічного адміністрування. Стиль публічного адміністрування.	
Цінності та цілі суспільства і держави. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей і відносин. Юридичне забезпечення цілей публічного управління. Джерела ідей управління суспільством і країною. Теорії управління суспільством і країною. Концепція раціонального вибору та “новий менеджери́зм”. Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Концепт розвитку організаційної культури публічного управління. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських стосунків. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Сутність та характеристики інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство і відкритість влади. Основні складові побудови інформаційного суспільства: зарубіжний і вітчизняний досвід. Інформаційна політика України. Сучасні інформаційні війни. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. Асиметрія інформація і проблема невизначеності в публічному управлінні.	4
Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування. Проблеми вибору найкращої форми правління. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів. Стиль публічного адміністрування. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.	4
Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і	4

взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.	
Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.	4
<i>ІНДЗ за модулем 1</i>	5
Разом за змістовий модуль 1	26
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
Технології забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування	
Комплексне планування нормотворчості. Створення баз даних робочих програм та графіків нормотворчості органів центральної публічної влади. Визначення уніфікованої сукупності норм та процедур розроблення правових документів. Розроблення проектів нормативно-правових актів.	3
Моделі розвитку міста. Аналіз моделей, виходячи з можливостей міста. Обґрунтування та обговорення тих, моделей, що можуть бути реалізовані у місті. Вибір терміну стратегічного планування. Виділення та обґрунтування пріоритетних напрямків розвитку міста як зон стратегічної відповідальності. SWOT– аналіз в контексті стратегічного планування розвитку. Аналіз сильних та слабких сторін міста. Реальні загрози та можливості.	3
Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика. Теорія бюрократії М.Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.	3
Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони "підвищеного" ризику проявів корупції. Базові нормативно-правові акти антикорупційної діяльності України. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.	2
Критерії результативності та ефективності публічного	2

адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.	
Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища. Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції. Механізми взаємодії суспільства та економіки. Основні напрями державного регулювання економікою. Керуюча система в період криз і спадів.	3
Технологія регіонального форсайту. Методика регіонального форсайту. Обґрунтування та обговорення передбачення можливих сценаріїв розвитку міста. Перспективи розвитку технології регіонального форсайту в Україні. Передумови використання бенчмаркінгових технологій в системі публічного адміністрування. Поняття та сутність бенчмаркінгу. Цілі та завдання бенчмаркінгу. Види бенчмаркінгу. Особливості бенчмаркінгу в системі публічного адміністрування. Використання бенчмаркінгу як інструменту підвищення ефективності та результативності надання адміністративних послуг.	3
<i>ІНДЗ за модулем 2</i>	5
Разом за змістовий модуль 2	24
<i>Змістовий модуль 3. Курсова робота</i>	
Вибір напрямку та методів дослідження залежно від обраної теми у сфері публічного управління та адміністрування, виявлення ступеня освітленості проблематики, можливості доступу до інформації, характеристика й аналіз діяльності органу публічної влади. Вивчення та вибір конкретних науково-дослідних методів вирішення поставлених завдань, розробка основної моделі виконання, аналіз існуючих підходів і методів у певній сфері публічного управління, обґрунтування напрямів удосконалювання об'єкта досліджень. Основні вимоги до оформлення курсової роботи. Обсяг, структура і зміст курсової роботи. Рецензування і захист курсової роботи.	28
Разом за змістовий модуль 3	28
Всього годин	78

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ.

7.4. Орієнтовна тематика ІНДЗ

Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується кожним здобувачем за конкретно отриманим завданням. Зміст завдання передбачає застосування в процесі його написання отриманих теоретичних і прикладних знань з концептуальних засад публічного управління та адміністрування. Порядок виконання та оформлення пояснюється на практичному занятті.

Варіант 1. ІНДЗ готується у вигляді аналітичної записки.

Мета роботи – отримання навичок проведення аналізу публічної політики шляхом обґрунтування рекомендацій для вироблення й ухвалення рішень органом публічної влади. Досягнення мети передбачає наступні етапи виконання:

- визначення й деталізація нагальної проблеми політики, яка потребує розв’язання, у рамках поточної політики;
- окреслення можливих способів розв’язання (альтернативних варіантів політики);
- оцінювання ймовірних наслідків цих альтернативних варіантів на основі визначених рамок аналізу та даних поточної політики.

Обсяг аналітичної записки до 4 сторінок 14 шрифтом, інтервал – 1.5.

Матеріал, викладений у ІНДЗ повинен бути структурованим, містити загальний огляд проблеми, висновки та рекомендації, в кінці аналітичної частини подається список використаної літератури.

Здобувач за власним бажанням обирає запропоновану тематику, зокрема:

1. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики соціального захисту інвалідів.
2. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики стимулювання зовнішніх інвестицій національного походження в економіку країни.
3. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної екологічної політики.
4. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації національної грошово-кредитної політики.
5. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації регіональної екологічної політики.
6. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної аграрної політики.
7. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики соціального захисту захисту малозабезпечених верств населення через надання субсидій
8. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики соціального захисту осіб пенсійного віку.
9. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики соціального захисту УБД
10. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики захисту прав внутрішньопереміщених осіб.

11. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної інформаційної політики.
12. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації політики національної безпеки.
13. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики в сфері охорони здоров'я.
14. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики в освітній сфері.
15. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної регіональної політики.
16. *Підготувати політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації регіональної екологічної політики України*
17. *Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики соціального захисту учасників бойових дій.*
18. *Підготуйте політичну пропозицію щодо підвищення ефективності системи запобігання і протидії корупції*
19. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики післявоєнного відновлення України та відбудови критичної інфраструктури
20. Підготуйте політичну пропозицію щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики переходу економіки України до «зеленої економіки» на основі стійких технологічних змін

Варіант 2. Здобувачу пропонується підготувати тези доповідей за тематикою на вибір здобувача. Публікація тез у БНАУ є безкоштовною. За умови публікації в БНАУ передбачено наступні вимоги:

Тези можна подавати українською та англійською мовами. Тези мають бути набрані у текстовому редакторі не нижче MS WORD 2000 формату А4 (297х210 мм), сторінки не нумерувати. Обсяг тез – 2-3 сторінки.

Параметри сторінки: верхнє, нижнє та ліве поля – 30 мм, праве поле 25 мм.

Шапка тез: індекс УДК, ініціали та прізвища авторів, назва організації – набираються з нового рядка шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюються по лівому краю. Назва тез розміщується на 10 мм нижче назви організації, набирається великими літерами шрифтом розміром 14 пт з напівжирним виділенням і вирівнюється по центру.

Анотація українською мовою (400 знаків) розміщується на 10 мм нижче назви тез, набирається з абзацного відступу 10 мм шрифтом Time New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюється по ширині.

Нижче анотації обов'язково вказуються ключові слова (до 5 словосполучень).

Основний текст розміщується на 10 мм нижче анотації, набирається після абзацного відступу 10 мм шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюється по ширині.

Для набирання формул застосовувати редактор формул MS WORD (використовувати шрифти: Symbol, Time New Roman; розміри шрифтів: звичайний 14 пт, крупний індекс 8 пт, дрібний індекс 6 пт, крупний символ 18 пт, дрібний символ 12 пт).

Якщо в тезах є ілюстрації, необхідно розташувати їх по тексту, вирівнюючи підписи (Рис. 1. Схема ...) по ширині з абзацного відступу 10 мм. Ілюстрації мають бути чіткими та контрастними.

Таблиці розташовувати по тексту, їх ширина має бути на 10 мм менша ширини рядка. Над таблицею поставити її порядковий номер (Таблиця 1), вирівнюючи по правому краю, під яким розмістити назву таблиці, вирівняної по центру.

Бібліографія подається загальним списком у кінці тез згідно з вимогами ДСТУ 2015 через 10 мм від останнього рядка.

Орієнтовна тематика тез:

1. Стратегічні напрями розвитку здобувачів вищої освіти ОПП «Публічне управління та адміністрування».
2. Співробітництво з європейськими закладами вищої освіти та науковими установами задля формування і поширення знань з публічного управління та адміністрування.
3. Як запобігти конфлікту інтересів у діяльності публічних службовців.
4. Аналіз прийняття Декларації про державний суверенітет України та її вплив на розвиток публічного управління в незалежній Україні.
5. Суперечливість радянських владно-управлінських реформ від 50-х минулого століття до проголошення незалежності України.
6. Аналіз можливостей та впровадження в практику України «Шведської моделі соціалізму»
7. Система державного та громадського контролю за діяльністю органу місцевого самоврядування.
8. Співпраця благодійних організацій з територіальною громадою
9. Ефективність діяльності органу публічної влади.
10. Система надання якісних послуг у сфері культури.
11. Лідерство у системі державного управління.
12. Практика формування і впровадження моделі публічної житлової політики.
13. Практика вирішення проблем розвитку громади
14. Особливості використання методів порівняльного аналізу в дослідженнях проблем публічного управління та адміністрування.
15. Аналіз механізмів стимулювання інвестицій в економіку міста.
16. Оцінка результативності реформи місцевого самоврядування та зміни адміністративно-територіального устрою.

17. Удосконалення надання адміністративних послуг органом виконавчої влади.

18. Напрямки удосконалення організаційної структури органу місцевого самоврядування.

19. Удосконалення професійно-особистісного розвитку державних службовців.

20. Удосконалення механізму співробітництва територіальної громади з представництвами міжнародних структур та організацій.

21. Підвищення ефективності впровадження міжнародних проектів технічної допомоги з розвитку сільських територій.

7.5. Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Формування механізму залучення громадськості до здійснення реформи місцевого самоврядування (на прикладі конкретного органу місцевого самоврядування).

2. Удосконалення механізму залучення громадськості до управління державними справами (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної служби).

3. Удосконалення механізму антикризового управління (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування на рівні територіальної громади або району).

4. Удосконалення механізму управління органу місцевого самоврядування в територіальній громаді (на прикладі конкретної територіальної громади).

5. Впровадження зарубіжного досвіду надання адміністративних послуг в територіальній громаді (на прикладі конкретної територіальної громади).

6. Удосконалення методів та засобів надання адміністративних послуг (на прикладі конкретної територіальної громади).

7. Формування системи надання якісних адміністративних послуг органами виконавчої влади (на прикладі конкретного органу виконавчої влади).

8. Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні (на прикладі ...).

9. Удосконалення державної політики запобігання економічним злочинам (на прикладі).

10. Удосконалення державних інституцій забезпечення соціальної підтримки військових ветеранів (на прикладі ...)

11. Оцінка ефективності державних програм соціальної та психологічної підтримки постраждалих внаслідок війни (на прикладі ...).

12. Дослідження процесів відбудови критичної інфраструктури на деокупованих територіях України (на прикладі ...)

13. Удосконалення функціональних обов'язків державного службовця (на прикладі конкретного органу виконавчої влади).

14. Удосконалення адміністративних методів управління персоналом (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної установи/організації).

15. Удосконалення напрямів соціального забезпечення сільського населення (на прикладі конкретного органу пенсійного фонду або управління праці та соціального захисту).

16. Удосконалення системи управління якістю надання медичних послуг населенню (на прикладі конкретної установи охорони здоров'я).

17. Удосконалення системи мотивації праці у державній службі (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної установи/організації).

18. Оцінювання ефективності роботи управлінського персоналу (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної установи/організації).

19. Удосконалення стратегії управління в державній службі зайнятості (на прикладі обласного / міського / районного центру зайнятості).

20. Запровадження зарубіжного досвіду антикризового управління щодо розвитку територіальної громади (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування на рівні територіальної громади).

21. Удосконалення системи державного та громадського контролю за діяльністю органу місцевого самоврядування (на прикладі конкретного органу місцевого самоврядування).

22. Формування механізму співпраці благодійних організацій з територіальною громадою (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування на рівні територіальної громади).

23. Удосконалення методів контролю за ефективністю діяльності органу публічної влади (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної служби).

24. Формування системи надання якісних послуг у сфері культури (на прикладі конкретної установи культури територіальної громади).

25. Удосконалення інституту лідерства у системі державного управління (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної служби).

26. Теоретичні основи та практичні аспекти формування і впровадження моделі публічної житлової політики (на прикладі конкретного регіону України).

27. Удосконалення механізму взаємодії органу місцевого самоврядування з неурядовими організаціями (на прикладі конкретного органу місцевого самоврядування).

28. Формування системи взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо спільного вирішення проблем розвитку громади (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування на рівні територіальної громади).

29. Формування системи управління розвитком в територіальній громаді (на прикладі конкретної територіальної громади).

30. Удосконалення організаційної структури територіальної громади (на прикладі конкретної територіальної громади).

31. Формування стратегії соціально-економічного розвитку населеного пункту (села, селища, міста, району, області).

32. Оптимізація напрямів реалізації програми соціально-економічного розвитку населеного пункту (села, селища, міста, району, області).

33. Удосконалення оцінювання результативності та ефективності діяльності суб'єкта державного управління (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної служби).

34. Феномен нетократизації як нової моделі організації публічного управління в умовах становлення інформаційного суспільства (на прикладі конкретного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування або державної служби).

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни «Механізми публічного управління та адміністрування» використовуються як традиційні (лекції та практичні заняття) так і інноваційні методи та технології навчання (проблемні лекції, лекції-візуалізація дискусії, мозковий штурм, презентації).

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Лекції проводяться з використанням методу візуалізації, за принципом зворотного зв'язку, поєднуючи пояснення з активним залученням слухачів до дискусійного обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях використовуються наступні методи: заслуховуються доповіді-презентації, виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань, проводяться дискусії, ділові та рольові ігри. Активно використовуються методи інтерактивного навчання, зокрема, асоціативний куш, мікрофон, крісло автора та ін.

Навчання супроводжується також опрацюванням нормативної, навчальної літератури, періодичних і публіцистичних видань, даних Інтернет-ресурсів, в т.ч. демонстрацією роботи на електронних майданчиках системи <https://public.nazk.gov.ua/>, <https://nads.gov.ua/>, <https://www.dsns.gov.ua/>, <https://askod.online/terms-of-use.ua.html> та ін. з демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з дисципліни «Механізми публічного управління та адміністрування» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді за самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування та написання модульної роботи.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту, включаючи результати поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються в електронному журналі академічної групи, екзаменаційній відомості та індивідуальному плані здобувача.

10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові роботи, командні проєкти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є письмові модульні контрольні роботи.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування ними занять, заохочення їх навчальної активності, прояв м'яких навичок у публічних виступах і дискусіях, справедлива диференціація оцінок.

У разі неявки на заняття здобувач вищої освіти має право відпрацювати його шляхом виконання електронного тесту на платформі Moodle, підготовки відповідей на питання для самостійного опрацювання під час очної або онлайн консультації з викладачем. У разі будь-яких інших непорозумінь та питань щодо відхилення від загальної політики курсу відносини регулюються згідно з Положенням про академічну доброчесність за наступним посиланням https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_akadem_dobrochesnist.pdf

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок:

k–коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостій на робота	Модульний контроль	Підсумкови й контроль	Загальний бал
Залік	30	30	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби: Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; проектор.

Комунікаційні он-лайн технології: Zoom, Google Mite, Viber, Messenger.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавчо-нормативні акти

1. Конституція України: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р (із змінами від 21.02.2014 № 2222-IV) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про Раду національної безпеки і оборони України : закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР (чинна редакція 13.07.2023 . URL: <https://ips.ligazakon.net/document/z980183>
3. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287124>
4. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листоп. 2010 р. № 996. (Чинна редакція 24.06.2023. Діє з 27.06.2023 р.) URL:: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-2010-%EF>
5. Угода між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-22#Text
6. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1602-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
7. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV. Чинна редакція 24.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
8. Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта: Постанова КМУ від 11 березня 2004 р. № 308. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/308-2004-%D0%BF>
9. Методичні рекомендації щодо здійснення оцінки ефективності бюджетних програм : Наказ Мінфіну України від 19. 05. 2020 № 223: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0646-20#Text>
10. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
11. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: схвалена розпорядженням Кабінету

Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>

12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України Редакція № 3633-IX від 11.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

13. Про освіту : Закон України зі змінами 2024 рік №2145-VIII від 05.09.2017. URL: https://urst.com.ua/act/pro_osvitu

14. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». URL: https://ips.ligazakon.net/document/T150389?ed=2022_01_27.

15. Про запобігання корупції. Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Основні джерела:

1. Безгін К. С. Управління інноваціями: Навчальний посібник / К.С. Безгін, Ю.М. Клименко // Заг. ред. К.С. Безгіна. Вінниця: ДонНУ, 2017. 207 с. – URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/_2019.pdf

2. Державна політика: Підруч. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін [та ін.]. К. : НАДУ, 2014. С. 318–322.

3. Інституціоналізація публічного управління та адміністрування у контексті інноваційного розвитку сільських територій: теорія і практика: монографія / А.С. Даниленко, П.І. Юхименко, Т.В. Сокольська та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України Даниленка А.С. К.: Центр учбової літератури, 2018. 320 с.

4. Любохинець Л. С. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування / Л. С. Любохинець, А. В. Мейш. URL: http://dn.tup.km.ua/dn/k_default.aspx?M= k1201&T =01&lng=1&st.

5. Міжнародний стандарт управління ризиками Федерації URL: <https://www.ferma.eu/app/uploads/2011/11/a-risk-management-standard-english-version.pdf>

6. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.

7. Місцеве самоврядування : підручник / за ред. В. М. Вакуленка, Ю. Ф. Дехтяренка, В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2019. 672 с.

8. Моделювання та прогнозування в управлінні: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Г. І. Карімов ; Дніпр. держ. техн. ун-т (ДДТУ). - Кам'янське : ДДТУ, 2018. - 162 с.

9. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник Харків: ХНАУ, 2018. 278 с.

10. Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 281 «Публічне управління та адміністрування» [Текст]: навч. посіб. / за заг. ред. проф. С.Д. Гусарєва. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. 393 с.

11. Куйбіда, В. С., Куйбіда, С. В., Теличко, В. С. Модернізація публічного управління в умовах війни і першочергові його завдання. Науково-освітній

інноваційний центр суспільних трансформацій. 2022. 272–287.
<https://doi.org/10.54929/monograph-02-2022-03-04>

12. Посібник для керівників державної служби / Ю. Лихач (кер. авт. колективу) та ін.; за заг. ред. Н. Алюшиної. Київ.: ТОВ «ВІСТКА». 2020. 422 с.

13. Право в державному управлінні: навч. посіб. / [С. Д. Дубенко, Т. П. Кудлай, В. І. Мельниченко, Н. Г. Плахотнюк]. Київ: НАДУ, 2016. 376 с.

14. Публічна політика: навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ: НАДУ, 2016. 340 с.

15. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович, О. Г. Пухкал. К. : НАДУ, 2016. 192 с.

16. Публічне адміністрування: навч. посібник / А.С. Даниленко, П.І. Юхименко, Т.В. Сокольська та ін.; за заг. ред. Даниленка А.С., П.І. Юхименко, Т.В. Сокольської К.: Центр учбової літератури, 2019. 288 с.

17. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Ю.Г. Кальниш, Т. М. Лозинська, В.І. Тимцуник ; Полтав. держ. аграр. акад. Полтава : РВВ ПДАА, 2015. 279 с. URL: https://pidru4niki.com/81266/menedzhment/publiche_upravlinnya_ta_administruvannya

18. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова та ін.; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.

19. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с.

20. Технології публічного адміністрування та контроль в публічному управлінні: Навчальний посібник / В.Д. Бакуменко та ін. Харків: «Смугаста типографія », 2018. 380 с.

21. Управління інноваціями : навч. посібник / О.І. Гуторов, Л.І. Михайлова, І.О. Шарко, С.Г. Турчіна, О.В. Киричок. – Вид. 2-ге, доп. – Харків: «Діса плюс», 2016. 266 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_1604_58718674.pdf

22. Федорчак О. В. Інновації в державному управлінні: регіональний аспект: монографія / О. В. Федорчак ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2013. 194 с.

23. Цифрове врядування : монографія / О.В.Карпенко, Ж.З.Денсюк, В.В.Наместнік [та ін.]; за ред. О.В.Карпенка, Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.

24. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навчальний посібник / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Додаткові джерела:

25. Handbook of Public Policy Analysis Theory, Politics, and Methods/Jack Rabin, Robert F. Munzenrider, and Sherrie M. Bartell. 2007. 670 p.

26. International Handbook of Public Procurement/ Khi V. Thai. Florida Atlantic University Boca Raton, Florida, U.S.A. 2009. 836 p.
27. Introduction to public administration/Dr. Justice Igbokwe (Writer) - NDC Dr. C. Nna-Emeka Okereke (Editor) - NDC Ifeyinwa M. Ogbonna-Nwaogu (Coordinator) NOUN. 2009. 214 p.
28. Michael Emerson Denis Cenușă. The Struggle for Good Governance in Eastern Europe /Michael Emerson Denis Cenușă Tamara Kovziridze Veronika Movchan.– Copyright Centre for European Policy Studies. 2018. 313 p.
29. Public Administration and Political Science: An Historical Analysis of the Relation Between the Two Academic Disciplines/Hiba Khodr.2005. 311p.
30. The public administration theory primer / H. George Frederickson, Kevin B. Smith, Christopher W. Larimer, Michael J. Licari. 2nd ed. 2012. 321 p.
31. Арбузова Т. В., Панасюк В. І. Формування публічного характеру державної аграрної політики. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 6. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2105>
32. Дегтярьова І.О. Інновації в державному і муніципальному управлінні як необхідна умова соціально-економічних досягнень в сучасній Україні / І.О. Дегтярьова // Вісн. нац. ун-ту цивільн. захисту України (серія “Державне управління”) : зб. наук. праць. – Х. : КП “Міська друкарня”, 2014. С. 5–11.
33. Дегтярьова І.О. Зарубіжний досвід інституційної підтримки інновацій державного та муніципального управління // Інституційне забезпечення кадрової політики у державному управлінні: становлення та розвиток : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 29 трав. 2015 р.) / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, А. І. Семенченка, С. В. Загороднюка. К. : НАДУ, 2015. С. 8–10.
34. Дегтярьова І.О., Деміхов О.І. Теоретико-методологічні та практичні аспекти формування й розвитку в Україні моделі публічної житлової політики. *Збірник наукових праць НАДУ*. Київ: НАДУ, 2017. № 2. С.22-44.
35. Електронне урядування: підручник / авт. кол. : А. І. Семенченко, Н. В. Грицяк, О. Б. Кукарін та ін.; за заг. ред. проф. Н. В. Грицяк, А. І. Семенченка. Київ: НАДУ, 2016. 128 с.
36. Етика та психологія ділових відносин: навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. Вінниця: ВНТУ, 2016. 151 с.
37. Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади : монографія / за заг. ред. В. С. Куйбіди, О. В. Карпенка, П.С. Шпиго ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: НАДУ: Компринт. 2019. 358 с.
38. Лобунець В.І. Оцінка результативності реформи місцевого самоврядування та зміни адміністративно-територіального устрою в Україні. *Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку*. Електронне наукове фахове видання. 2019. Випуск 1 (07). С. 80-92.
39. Панасюк В. І., Арбузова Т. В. Публічно-приватне партнерство у сфері туризму як чинник соціально-економічного розвитку сільських територій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1719>

40. Панасюк В. І., Духан О. І., Тараненко А. М. Міждисциплінарний підхід до сутності публічного управління. Національна економіка України в системі міжнародних економічних відносин: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 10 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 29.

41. Публічне управління : теорія та практика: збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х. : Вид-во “ДокНаукДержУпр”. Спеціальний випуск. Березень, 2015. 226 с.

42. Репп Г., Вакуленко В., Дегтярьова І. Механізми багаторівневої кластерної політики: сутність, типи та змістові складові. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Том 2. Випуск 83. С. 97-103.

43. Дегтярьова І.О., Крилов М.С. Типологія інструментів публічного регулювання на основі системного підходу // Збірник наукових праць «Вісник післядипломної освіти». Серія «Соціальні та поведінкові науки». Вип. 23(52) 2023. С. 133–148. URL

:http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/23_52_2023/social/Bulletin_23_52_Social_and_behavioral_sciences_Dehtiarova_%D0%9Arylov.pdf

44. Державна антикорупційна програма. <https://dap.nazk.gov.ua/module/>

45. НАЗК. Тести на виявлення конфлікту інтересів. <https://nazk.gov.ua/uk/>

46. Антикорупційна експертиза: Як запобігти конфлікту інтересів у діяльності ВРП та ВККС: аналітичне дослідження НАЗК. <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/yak-zapobigty-konfliktu-interesiv-u-diyalnosti-vrp-ta-vkks-analitychne-doslidzhennya-nazk/>

47. Yukhymenko Petro, Batazhok Svitlana, Rybak Nadiia, Tkachenko Olha, Bilyk Olha, **Panasiuk Viktoriia**, Prykhodko Tamara. Problems of the transition of the Ukrainian economy to a “green economy” based on sustainable technological change. *Journal of Infrastructure, Policy and Development* 2024, 8(5), 3561. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i5.3561>

48. Панасюк В.І., Поліщук С. П. Державна політика забезпечення національних інтересів в умовах глобальних викликів та війни в Україні. Публічна політика і державне управління в умовах війни : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12 квітня 2024 р.) [Електронне видання] ; уклад. Н. Прямухіна, О. Чальцева, І. Мацишина, М. Дубель. Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2024. 255 с. С. 240-243.

49. Сокольська Тетяна, Поліщук Світлана, Панасюк Вікторія. Міжнародні практики повоєнної відбудови: досвід для України. Політика та право в умовах дії воєнного стану: пошук рішень : збірник матеріалів Міжнарод. наук. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова ; Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 23 квітня 2024 р.). Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 399 с. С. 180-182.

50. Майстренко К.М., Панасюк В.І. Механізми державного регулювання публічно-громадського партнерства у сфері соціальної політики: виклики та перспективи. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. № 3. 2024. С. 170-175. DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.3.25>

51. Майстренко К. М., Панасюк В. І. Публічно-громадське партнерство у сфері соціального захисту населення: механізми відновлення постраждалих територій. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2024. №4.С. 200-206. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.4.30> .

52. Бобось О. Л., Панасюк В.І., Бобось М.Л. Удосконалення механізмів публічного управління у сфері соціальної політики щодо захисту ветеранів війни та членів їхніх сімей Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. № 40. 2024. С. 293-298. DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.40.49> .

53. Норми та стандарти поведінки державних службовців. https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1062/106133/Attaches/normi_ta_standarti_povedinki_derzhavnih_sluzhbovtsiv..pdf

Інформаційні ресурси

1. Center for Democratic Governance and Innovation (Центр демократичного врядування та інновацій). URL: <https://innovationsaward.harvard.edu/index.cfm>
2. European Union. URL: <http://europa.eu.int>
3. <http://ek-lit.narod.ru/links.htm> – бібліотека економічної та управлінської літератури.
4. <http://i-soc.com.ua/institute/> – портал Інституту соціології Національної академії наук України.
5. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України.
6. <http://www.management.com.ua> – інтернет-портал для управлінців.
7. <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index> – сайт Національного агентства України з питань державної служби.
8. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень.
9. <http://www.pravo.org.ua/> – портал Центру політико-правових реформ.
10. <http://www.president.gov.ua> – сайт Президента України.
11. <http://www.rada.gov.ua>
12. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
13. Organization of Economic Cooperation and Development. – URL: <http://www.oecd.org>
14. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал URL: <http://www.rada.gov.ua/>
15. Кабінет Міністрів України. Офіційний веб-портал URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
16. Міністерство освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
17. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
18. Наукова бібліотека БНАУ – м. Біла Церква, Соборна пл., 8/1
19. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – м. Київ, проспект 40-річчя Жовтня, 3, <http://www.nbuv.gov.ua>.
20. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <http://nrat.ukrintei.ua/>
21. Національний фонд досліджень України. URL: <https://nrfu.org.ua/>
22. Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. URL: <http://www.uintai.kiev.ua/>